

Fractie Water Natuurlijk
t.a.v. de heer T. van Riemsdijk

Aquapark 5, Veendam
Postbus 195
9640 AD Veendam
Tel 0598-693800
www.hunzeenaas.nl

Uw brief		Datum	4 mei 2017
Ons kenmerk	17-0686	Behandeld door	Janet Hidding
Onderwerp	schriftelijke vraag ex artikel 29 Reglement van Orde; waterkwaliteit Drentsche Aa	Doorkiesnummer	0598-693879

Geachte heer Van Riemsdijk,

Namens de fractie Water Natuurlijk stelt u het algemeen bestuur vragen en spreekt u uw bezorgdheid uit over de stagnatie in de waterkwaliteitsverbetering in de Drentsche Aa.

Overeenkomstig artikel 29 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur plaatsen we uw brief en de antwoorden op uw vragen, gesteld in de brief, op de agenda van de eerstvolgende AB-vergadering op 17 mei, onder de 'mededelingen'.

Te behoeve van de beantwoording van uw vragen hebben we de tekstdelen uit uw brief overgenomen en voorzien van commentaar c.q. antwoorden.

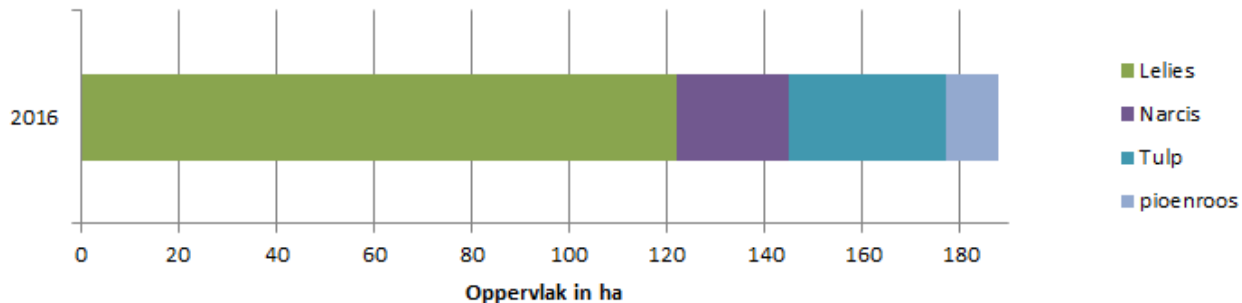
'Er zijn positieve resultaten geboekt, echter sinds 2012 vindt er in de kwaliteitsverbetering van het water een forse stagnatie plaats. Uit uw jaarlijkse rapportage van vorig jaar bleek bij diverse metingen zelfs verslechtingen van de waterkwaliteit waargenomen. De toename van chemische stoffen zoals fosfaat en die van landbouwbestrijdingsmiddelen en medicijnresten zijn enorm'.

In 2014 en 2015 werden hogere concentraties fosfaat aangetroffen dan in 2012 in de Drentse Aa (net als in de andere beken), in 2016 waren de gemeten gehalten weer lager. In 2016 hebben wij in ons meetprogramma geen overschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen, terwijl we die in 2014 en 2015 wel aanwezig waren. Mogelijk heeft het in 2016 gevoerde overleg met de bollentelers in de Drentse Aa al tot een verlaging van middelengebruik geleid. Het waterschap heeft (nog) geen metingen van medicijnresten in het oppervlaktewater uitgevoerd, zodat we geen informatie hebben of hiervan de concentraties hoger zijn dan daarvoor.

'Door recente uitbreiding van het areaal bollen- en lelieteelt naar bijna 200 hectare neemt, hetgeen extra waterverbruik en gewasbeschermingsmiddelen met zich mee brengt, wordt het milieu nog meer belast'.

De bollenteelt in het stroomgebied van de Drentsche Aa is de afgelopen jaren toegenomen. In 2010 was het areaal circa 50 ha. Sinds 2010 is het areaal jaarlijks gestegen en in 2016 was het areaal van 185 ha. (Bron: perceelsregistratie RVO).

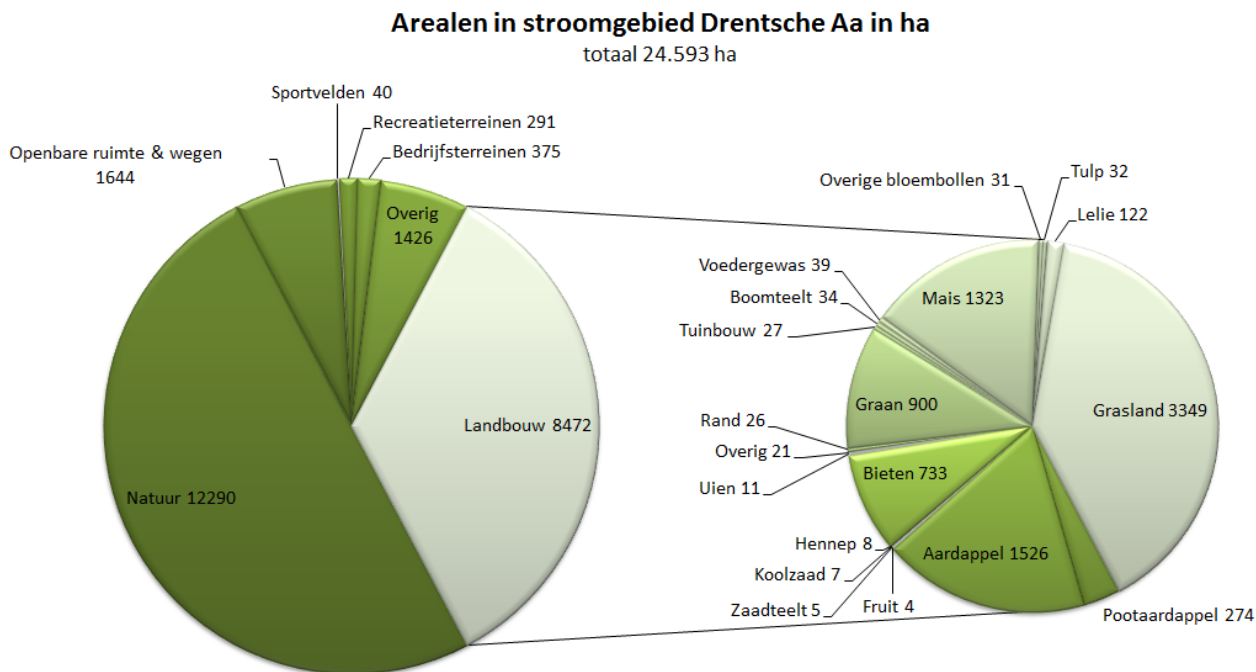
Bollenteelt in Drentsche Aa in 2016

In de bollenteelt worden ten opzichte van reguliere gewassen veel bestrijdingsmiddelen gebruikt. Onderstaand een aantal cijfers:

Consumptie en zetmeelaardappelen:	11,8 kg/ha (bron CBS)
Poot aardappelen:	18,8 kg/ha (bron CBS)
Snijmais:	1 kg/ha (bron CBS)
Suikerbieten:	4 kg/ha (bron CBS)
Wintertarwe:	2,7 kg/ha (bron CBS)
Lelies:	53 kg/ha (bron telers in Drentsche Aa)
Tulpen:	21,6 kg/ha (bron telers in Drentsche Aa)

Het totale oppervlak van de Drentsche Aa wat afwatert naar het innamepunt voor de drinkwaterwinning is 24.953 ha. Het areaal bollenteelt bedraagt slechts 0,74% van het totale oppervlak. In onderstaande diagram is de verdeling van de arealen voor de Drentsche Aa aangegeven.

'Door de verslechtering van de water-en natuurkwaliteit staat de leefbaarheid van mens, dier en plant in dit gebied op het spel. De vervuiling leidt niet alleen tot de aantasting van de flora en fauna in dit fraaie natuurgebied doch leidt tevens tot noodzakelijke aanpassingen van de gangbare zuiveringstechnieken, hetgeen gemoeid zal zijn met zeer hoge financiële kosten. Wij zijn van mening dat de hierboven beschreven situatie binnen ons Waterschap aangepakt dient te worden zodat de verbetering van de waterkwaliteit weer kan toenemen.

In 2013 is voor de drinkwaterbron de Drentsche Aa een gebiedsdossier opgesteld. In dit dossier zijn de risico's voor de drinkwaterwinning weergegeven. Uit deze analyse is naar voren gekomen dat de concentraties gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater regelmatig te hoog zijn waardoor overschrijdingen van de drinkwaternorm voorkomen. Tevens is geconstateerd dat de drinkwaterbron de Drentsche Aa zeer kwetsbaar is. Dit komt omdat activiteiten die op het maaiveld plaatsvinden direct de waterkwaliteit kunnen beïnvloeden.

Vervolgens is in 2015 voor de Drentsche Aa een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin maatregelen zijn genoemd om de hoeveelheid bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater terug te dringen. De uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Oppervlaktewater Drentsche Aa (UPDA) is in 2016 gestart onder regie van het waterschap. De uitvoering loopt tot 2021. De uitvoering van dit programma is een samenwerking tussen het waterbedrijf Groningen, de provincie Drenthe en het waterschap Hunze en Aa's.

Binnen het UPDA worden 10 projecten uitgevoerd. Alle gebruikers van bestrijdingsmiddelen worden benadert. Eén van de projecten is het verduurzamen van de bollenteelt. Alle bollentelers die telen in de Drentsche Aa doen mee aan dit project. Samen met de telers gaan we de komende jaren actief werken aan het verduurzamen van de teelt door in te zetten op het verminderen van middelengebruik en het verminderen van emissies.

De huidige bescherming van de drinkwaterbron de Drentsche Aa omvat een spuitvrije zone van 4 meter langs de beek. Deze bescherming dateert uit de jaren '90 en is ingesteld omdat destijds drift de belangrijkste emissieroute was. Gezien de kwetsbaarheid van het gebied en de beperkte invloed van deze bescherming lijkt dit momenteel onvoldoende om de doelen te halen.

Het is echter nog te vroeg om hier onderbouwde uitspraken over te kunnen doen. Wanneer blijkt dat de uitvoering van de maatregelen in het UPDA niet het gewenste effect heeft op het terugdringen van de overschrijdingen is er voldoende aanleiding de bescherming van de Drentsche Aa aan te scherpen en effectiever te maken. Het aanscherpen van deze bescherming is een taak van provincie. Vanuit het UPDA zal in 2019 geadviseerd worden over een effectieve bescherming.

Wanneer met de uitvoering van het UPDA de doelen wel gehaald worden zijn aanvullende regels een aangescherpte bescherming wellicht overbodig.

Vooralsnog hebben we geen bewijzen dat de bollenteelt substantieel bijdraagt aan de overschrijdingen en daarmee ook geen argument om bollenteelt te willen verbieden in de Drentsche Aa. De komende jaren verwachten we meer inzicht te krijgen in emissieroutes, de werking van het systeem en de kansen op verduurzaming. Dit inzicht is nodig om effectief te kunnen beschermen.

- '- Heeft u weet van de verslechtering van de waterkwaliteit van de Drentsche Aa?
- Heeft u kennis van de oorzaak van deze vervuiling in de Drentsche Aa?'

Het waterbedrijf Groningen en het waterschap Hunze en Aa's monitoren intensief de waterkwaliteit in de Drentsche Aa. Daardoor zijn we op de hoogte van de situatie. Binnen het UPDA wordt er projectmonitoring uitgevoerd en worden systeemanalyses gedaan zodat we de komende jaren meer inzicht krijgen in het functioneren van het systeem (grond- en oppervlaktewater) en de

bijdragen van de verschillende emissieroutes. Met dit inzicht kunnen we in de toekomst effectiever maatregelen uitvoeren.

‘Zo ja,

- Is hierbij sprake van het soort vervuiling zoals in deze brief wordt aangegeven of spelen er ook andere vervuilingen?
- Betreft het vervuiling van zowel het oppervlakte water als ook die van het omringende grondwater?
- Welke acties heeft u, als verantwoordelijk Waterschap, reeds ondernomen en/of wenst u nog te ondernemen om de ontstane situatie mbt de waterkwaliteit te keren en/of te verbeteren en zijn deze naar uw oordeel afdoende?
- Indien u de oorzaak van de vervuiling niet in haar geheel kan achterhalen en/of het opheffen voor een deel van de betreffende vervuiling niet uw verantwoordelijkheid is, verzoeken wij u in overleg te treden met de hiervoor verantwoordelijke (overheid-) instanties en (natuur- en milieu-)organisaties voor het realiseren van een structurele oplossing hiertoe.

Zo nee, dan vragen wij u zich op de hoogte te stellen van deze in onze ogen zeer ernstige en voor de volksgezondheid en de kwaliteit van de flora en fauna bedreigende situatie zo spoedig mogelijk adequaat aan te pakken, zodat dit belangrijke en mooie cultuurlandschap als leefbaar erfgoed nog lange tijd, evenals 50 jaar geleden, haar bestaansrecht kan blijven behouden’.

De Drentsche Aa is het gaafste beekdal van Nederland met hoge natuurwaarden. Het gebied heeft een gebiedseigen watersysteem. Er is dus geen beïnvloeding van buiten af door bijvoorbeeld de aanvoer van gebiedsvreemd water. Dit eigen watersysteem levert van nature schoon water waardoor er drinkwaterwinning mogelijk is.

De natuurwaarden en de drinkwaterwinning zijn belangrijke functies waarvoor strenge waterkwaliteitsnormen gelden. Hier is continue aandacht voor en er worden tal van maatregelen uitgevoerd om de waterkwaliteit te verbeteren.

Hoogachtend,

Namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
Secretaris-directeur

Alfred van Hall
dijkgraaf